

FRANCIE: POUČENÍ Z FRANCOUZSKÉHO PRÁVNÍHO RÁMCE PRO PRÁCI PROSTŘEDNICTVÍM DIGITÁLNÍCH PLATFORMEM

Úvod

Od vzniku práce prostřednictvím platformem ve Francii byly zavedeny různé právní iniciativy, které mají buď dopad na digitální pracovní platformy, nebo se zaměřují konkrétně na práci prostřednictvím platformem. Hned na začátku je třeba zdůraznit, že tyto iniciativy nejsou právními předpisy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP), ačkoli obsahují ustanovení, která mají na BOZP dopad, například tím, že se pracovníkům platformem poskytne kontrola nad jejich vztahem s platformou tím, že se jim přizná právo organizovat se a právo na stávku, i když jsou pracovníci platformem formálně samostatně výdělečně činní. Z tohoto pohledu je francouzský rámec týkající se práce prostřednictvím platformem – a zejména zákon El Khomri z roku 2016 – v odborné a politické literatuře často popisován jako významný krok vpřed směrem k ochraně pracovníků platformem (Evropská komise, 2020), který by mohl inspirovat další členské státy k přijetí opatření. Další hlasy, včetně zúčastněných stran konzultovaných¹ pro tuto případovou studii, jsou kritičtější a poukazují na úzký rozsah a omezená práva, která tento rámec pracovníkům platformem poskytuje.

V následujícím textu je uveden přehled klíčových legislativních iniciativ z poslední doby, které mají dopad na práci prostřednictvím platformem ve Francii. Na základě přehledu literatury a konzultací se zúčastněnými stranami jsou nejvýznamnějšími iniciativami: *Zákon č. 2016-1088 ze dne 8. srpna 2016 o práci, modernizaci sociálního dialogu a zajištění profesní kariéry*² (známý také jako „zákon El Khomri“ nebo „loi Travail“), *zákon č. 2018-898 ze dne 23. října 2018 o boji proti podvodům*³ a *zákon č. 2019-1428 ze dne 24. prosince 2019 o orientaci dopravních prostředků*⁴ (loi d'orientation des mobilités, LOM). Stručně řečeno, zákon El Khomri přiznává některým samostatně výdělečně činným pracovníkům platformem dodatečná práva v oblasti vzdělávání, kolektivního vyjednávání a pojištění proti pracovním úrazům a nemocem z povolání. Zákon o boji proti sociálním podvodům doplňuje požadavky na informace a usnadňuje identifikaci platformem a pracovníků platformem, zatímco zákon LOM především zavádí právo odmítnout přidělení a právo na odpojení, ale pouze pro pracovníky platformem v odvětví dopravy.

Kromě těchto zákonů byly v dubnu 2021 přijaty dvě vyhlášky, které v době psaní tohoto článku ještě nevstoupily v platnost: *Nařízení č. 2021-487 o výkonu činnosti digitálních zprostředkovatelských platformem v různých odvětvích veřejné silniční dopravy*⁵ a *nařízení č. 2021-484 o podmínkách zastupování samostatně výdělečně činných osob využívajících platformy při výkonu své činnosti a o podmínkách výkonu tohoto zastupování*⁶. Ačkoli se jejich bezprostřední význam pro BOZP nemusí zdát zřejmý, konzultované zúčastněné strany zdůraznily jejich potenciál, a to opět posílením informačních povinností a obnovením rovnováhy mocenského vztahu mezi platformou a pracovníkem platformy.

Žádný z těchto nástrojů neposkytuje odpověď na otázku **zaměstnaneckého statusu pracovníků platformem**. Stejně jako v jiných členských státech EU se i ve Francii obecně předpokládá, že pracovníci platformem jsou samostatně výdělečně činní, což má důsledky z hlediska použitelnosti regulačního rámce BOZP (EU-OSHA, 2021). Francouzský právní rámec však podle několika dotazovaných zúčastněných stran tím, že neřeší otázku zaměstnaneckého statusu ani přímo BOZP, vytváří nejistotu ohledně pravomocí inspektorátů práce a sociálních věcí, orgánů BOZP a donucovacích orgánů. V neposlední řadě zúčastněné strany zdůraznily, že nedostatek údajů a sdílení informací o práci prostřednictvím platformem brání monitorování a prosazování platných předpisů.

¹ V rámci této případové studie bylo konzultováno pět zúčastněných stran, z toho tři akademičtí odborníci, zástupce francouzského ministerstva práce a zástupce francouzského kasačního soudu.

² Loi relative au travail, à la modernisation du dialogue social et à la sécurisation des parcours professionnels.

³ Loi relative à la lutte contre la fraude.

⁴ Loi d'orientation des mobilités. *Mobilités* není snadné z francouzštiny přeložit; jeho význam leží někde mezi slovy „mobilita“ a „různé dopravní prostředky“.

⁵ L'Ordonnance n° 2021-487 du 21 avril 2021 relative à l'exercice des activités des plateformes d'intermédiation numérique dans divers secteurs du transport public routier.

⁶ L'Ordonnance n° 2021-484 du 21 avril 2021 relative aux modalités de représentation des travailleurs indépendants recourant pour leur activité aux plateformes et aux conditions d'exercice de cette représentation.

Zákon El Khomri⁷

Francie byla prvním členským státem EU, který přijal **zákonné předpisy, jež poskytují sociální zabezpečení a individuální, ale i kolektivní práva konkrétně samostatně výdělečně činným pracovníkům platformem**. Jádrem této významné reformy francouzského sociálního a daňového práva je zakotveno v zákoně El Khomri. Zákon El Khomri zavedl různé reformy v oblasti pracovního práva, které zmírnily stávající právní předpisy (například usnadnily provádění ekonomického propouštění) a posílily kolektivní vyjednávání na podnikové úrovni (například zvýšily transparentnost). Zákon také pro zaměstnance zavádí „právo odpojit se“. Vzhledem k tomu, že zákon El Khomri obsahuje ustanovení, která se vztahují konkrétně na práci prostřednictvím platformem, zaměříme se na ně níže.

V souvislosti s prací na digitálních platformách zákon El Khomri výslovně uvádí, že **„platformy, které určují vlastnosti poskytovaných služeb nebo prodávaného zboží a stanovují jejich cenu, mají ‚sociální odpovědnost‘ vůči dotčeným pracovníkům“**. Platforma je zde definována jako „podnik, bez ohledu na místo jeho usazení, který jako provozovatel platformy zprostředkovává vzájemný kontakt osob na dálku prostřednictvím elektronických prostředků za účelem prodeje zboží, poskytnutí služby nebo výměny či sdílení zboží nebo služby“ (podle článku 242a francouzského obecného daňového zákoníku).

Působnost zákona El Khomri je však omezená: „dotčenými pracovníky“ jsou **„samostatně výdělečně činní pracovníci, kteří v rámci své profesní činnosti využívají digitální platformy**. V této souvislosti právní odborníci poznamenávají, že to neznamená, že zákon El Khomri kvalifikuje všechny pracovníky platformem jako osoby samostatně výdělečně činné nebo že jeho cílem je vyřešit debatu o otázce zaměstnaneckého statusu; pouze stanoví, na které pracovníky platformem se vztahuje (Chatzilaou, 2020). Všem samostatně výdělečně činným pracovníkům platformem, kteří splňují tato kritéria, poskytuje El Khomri **právo založit odborovou organizaci, vstoupit do ní a hájit jejím prostřednictvím své kolektivní zájmy** (Chatzilaou, 2020; Grelet-Certenais, 2020).⁸ To je pozoruhodné, protože tímto bylo právo na stávku ve Francii poprvé přiznáno osobám samostatně výdělečně činným. Právo zakládat odborové organizace a vstupovat do nich je v souvislosti s BOZP relevantní vzhledem k tomu, že účast pracovníků je nedílnou součástí *acquis* EU v oblasti BOZP.

Kromě těchto ustanovení zákon El Khomri předpokládá další ustanovení pro samostatně výdělečně činné pracovníky platformem, kteří si prací prostřednictvím platformy vydělávají alespoň 13 % ročního stropu sociálního zabezpečení z příjmů z prodeje (který v roce 2021 činí 5 347,68 EUR, jak je stanoveno ve vyhlášce) (Chatzilaou, 2020; Eurofound, 2021). Pro pracovníky platformem, kteří splňují tento dodatečný požadavek, ukládá zákon El Khomri povinnost hradit náklady na pojištění proti pracovním úrazům a nemocem z povolání, jakož i náklady spojené s „uznáním akademických kreditů z titulu pracovní praxe“. Tím se však působnost zákona El Khomri dále výrazně zužuje.⁹

Pokud jde o **placení pojištění pro případ pracovních úrazů a nemocí z povolání ze strany platformem**, existují obecně dvě možnosti. V obou případech je však účast na tomto pojištění dobrovolná a platformy musí platit pojistné (až do maximální výše 596,18 EUR v roce 2021, stanovené vyhláškou) v případech, kdy se k tomu pracovník platformy skutečně přihlásí.¹⁰ První možností je, že se pracovníci platformy sami dobrovolně pojistí pro případ pracovních úrazů a platforma jim je uhradí. Druhou možností je, že platforma nabídne pracovníkům platformy, aby se přihlásili do pojistného systému, který si sama sjednala. I v tomto případě se však zdá, že pracovníci dostanou náhradu až poté, co prokážou, že jejich roční obrát splňuje stanovenou hranici (viz Eurofound, 2021). Zákon El Khomri sice předpokládá placení pojištění pro případ pracovních úrazů a nemocí z povolání, což je jeho jediná přímá vazba na BOZP, ale týká se to pouze případů, kdy se pracovníci platformy přihlásí k dobrovolnému soukromému pojištění. To je důležité omezení.

Pokud jde o **právo na přístup k „průběžnému odbornému vzdělávání“ pro pracovníky platformem**, používá se podobný přístup, kdy pracovníci platformem musí požádat platformu o úhradu nákladů a mohou tak učinit až po ověření, že splňují požadavky (Eurofound, 2021). V tomto případě musí platforma platit zvláštní příspěvek na „odbornou přípravu“, který jinak platí osoba samostatně výdělečně činná (článek L. 7342-3 §1), a hradit náklady a vyplácet náhradu, pokud chce osoba samostatně výdělečně činná získat osvědčení o odborné kvalifikaci (článek L. 7342-3 §2) (Chatzilaou, 2020).

⁷ LOI n° 2016-1088 du 8 août 2016 relative au travail, à la modernisation du dialogue social et à la sécurisation des parcours professionnels, *JORF* n°0184 ze dne 9. srpna 2016. (<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000032983213/>).

Viz také: <https://www.eurofound.europa.eu/data/platform-economy/initiatives/france-law-2016-1088>.

⁸ „Les travailleurs mentionnés à l'article L.7341-1 bénéficient du droit de constituer une organisation syndicale, d'y adhérer et de faire valoir par son intermédiaire leurs intérêts collectifs“ (článek L.7342-6 francouzského zákoníku práce ve znění zákona El Khomri). Všimněte si rozdílů v používání výrazů „travailleurs“ a „travailleurs mentionné à l'article L.7341-1“.

⁹ Článek L.7341-4 francouzského zákoníku práce ve znění zákona El Khomri.

¹⁰ Článek L.7342-2 zákona El Khomri.

Zákon o boji proti podvodům¹¹

Zákon o boji proti podvodům, který vstoupil v platnost 1. ledna 2020, se zaměřuje na lepší odhalování, pochopení a postihování různých zdrojů podvodů.¹² Zavádí nové způsoby odhalování a charakterizace podvodů prostřednictvím **harmonizace nástrojů, které mají správní orgány k dispozici, a také zintenzivněním sdílení údajů** pro účely boje proti daňovým, celním a sociálním podvodům. Zákon dále ukládá digitálním platformám povinnost hlásit daňové správě částky vyplacené pracovníkům digitálních platform za podmínky, že tito pracovníci spadají do působnosti daňového zákona.¹³ Ačkoli se může zdát, že výměna údajů a informací nemá přímý význam pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, zcela jistě jej má: inspektoráty, které chtějí kontrolovat pracovníky platform, tak často nemohou činit kvůli nedostatku údajů a informací, například o počtu pracovníků platform působících na dané platformě. Tuto otázku potvrdilo několik zúčastněných stran konzultovaných pro tuto případovou studii, které rovněž poukázaly na potřebu výměny informací mezi platformami a daňovými orgány a/nebo mezi daňovými a jinými vládními orgány.

Konkrétně se zákon o boji proti podvodům vztahuje na všechny podniky „*bez ohledu na jejich sídlo, které jako provozovatelé platform umožňují kontakt osob na dálku prostřednictvím elektronických prostředků za účelem prodeje zboží nebo poskytování služeb nebo výměny či sdílení zboží nebo služeb*“ (viz článek 242a obecného daňového zákoníku). Jedná se o velmi široké pojetí digitálních platform. Zákon ukládá platformám povinnost poskytovat jak uživatelům, tak francouzským finančním orgánům informace o **identifikačních údajích platformy a jejích uživatelů, o statusu soukromé osoby nebo profesionála**, jak je uživatelé uvedli, a o **počtu a celkové hrubé částce transakcí provedených** v uplynulém roce (jak je uvedeno výše, podle článku 242a obecného daňového zákoníku). A konečně je třeba poskytovat též údaje o bankovním účtu uživatele, na který se převádí příjem z transakcí, pokud jsou platformě známy.

Z této informační povinnosti však vyplývá, že platformy by měly informace, které potřebují k podávání zpráv, uchovávat okamžitě a průběžně, což by – alespoň teoreticky – mělo umožnit kontrolním a jiným donucovacím orgánům získat přístup k těmto údajům za účelem monitorování a vymáhání, a to i bez ohledu na výměnu informací mezi nimi a daňovými orgány. **Tato ustanovení, která jsou vnímána jako prostředek k řešení nehlášené práce prostřednictvím digitálních pracovních platform, tedy mohou být klíčovým nástrojem při sledování a prosazování dalších platných pravidel a předpisů, například v oblasti BOZP.**¹⁴ Kromě toho by dodržování těchto informačních povinností mělo orgánům umožnit lépe zmapovat rozsah a zaměření činností v rámci práce prostřednictvím platformy v průběhu času. Tento přehled je nezbytný pro organizaci monitorování pracovního prostředí pracovníků platform a prosazování dodržování pravidel a předpisů platných pro všechny zúčastněné strany.

Kromě toho, že zákon zavádí nové prostředky pro odhalování a charakterizaci podvodů, **posiluje prostředky pro jejich postihování**. To zahrnuje mimo jiné zavedení širší logiky zveřejňování sankcí v případech závažných daňových podvodů, zavedení správních sankcí proti osobám, které napomáhají podvodům a nejsou jejich pachatelé, a revizi metody výpočtu pokut. Nedodržení povinností ze strany provozovatelů platform vede k uplatnění sankcí ve výši celkové paušální pokuty stanovené do maximální výše 50 000 EUR

¹¹ LOI n° 2018-898 du 23 Octobre 2018 relative à la lutte contre la fraude, JORF n°0246 ze dne 24. října 2018 (<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000037518803/>). Viz také: <https://www.eurofound.europa.eu/data/platform-economy/initiatives/french-law-no-2018-898-of-23-october-2018>. V této souvislosti je důležitý návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní. Celkovým cílem směrnice je zvýšit spravedlivost zdanění tím, že se zabrání daňovým podvodům a daňovým únikům, aby se zohlednily výzvy, které přináší ekonomika digitálních platform, a obtíže při odhalování a sledování zdanitelných plnění a transakcí. Cílem návrhu je mimo jiné rozšířit rozsah výměny informací a správní spolupráce mezi daňovými orgány členských států.

¹² Zákon doplňuje zákon „Loi pour un Etat au service d'une société de confiance“ ze dne 10. srpna 2018 (ESSOC), který zavedl „právo na chybu“ na straně občana nebo společnosti. Zákon se opírá o dva pilíře: „Faire confiance“ (důvěra) a „Faire simple“ (jednoduchost). Další informace viz: <https://www.gouvernement.fr/conseil-des-ministres/2017-11-27/un-etat-au-service-d-une-societe-de-confiance>. Zásada důvěry a právo na omyl (chyby spáchané v dobré víře) v zákoně jsou tak „doplňeny“ zavedením opatření proti podvodům a zneužití (neexistence dobré víry) v zákoně o boji proti podvodům.

¹³ Jedná se například o osobu s bydlištěm ve Francii nebo o osobu, která se zabývá poskytováním služeb nebo dodávkami zboží, které spadají do oblasti působnosti francouzských právních předpisů o DPH (článek 242a, 3, poslední věta obecného daňového zákoníku v platném znění).

¹⁴ Stejně jako v případě nehlášené práce je i zde podmínkou *sine qua non* pro uplatnění zákona *odhalení* vykonávaných činností a zúčastněných subjektů. Bez základních informací o činnostech a/nebo zúčastněných subjektech nelze provádět monitorování ani prosazovat platná pravidla a předpisy. Vyhýbání se odhalování činností lze často pozorovat v oblasti nehlášené práce nebo jiných forem sociálních podvodů, z čehož vyplývá význam výměny informací a rostoucí počet vládních iniciativ v oblasti porovnávání nebo vytěžování údajů (mimo jiné publikace autorů De Wispelaere, F., Pacolet, J., Rotaru, V., Naylor, S., Gillis, D. & Alogogianni, E., Data mining for more efficient enforcement: A practitioner toolkit from the thematic workshop of the European Platform Undeclared Work, Brusel, Evropská komise, 2018).

a pokuty ve výši 5 % z nepřiznaných částek v případě, že provozovatelé platform nepředloží souhrnný dokument ve stanovené lhůtě.

Prohlášení o příjmech získaných v roce 2019 podalo přibližně 120 platform, což zahrnuje přibližně 1,2 milionu fyzických osob a přibližně 0,4 milionu profesionálů a právnických osob.¹⁵

Jedna ze zúčastněných stran uvedla, že soukromé pojišťovny mají údaje o počtu a povaze pracovních úrazů v souvislosti s prací prostřednictvím platform, ale odmítají tyto informace sdílet. Podle zúčastněných stran je výskyt nehod u některých typů pracovníků platform považován za výrazně vyšší než u podobných kategorií osob, které nevykonávají činnosti v rámci platformy (např. profesionální řidiči, rekreační cyklisté apod.). Údaje od soukromých pojišťoven by v této oblasti mohly poskytnout cenné poznatky.

Zákon LOM¹⁶

Na základě „*assises nationales de la mobilité organisée*“ (národních konferencí o mobilitě) uspořádaných v roce 2017 byl zaveden (a v prosinci 2019 formálně přijat) zákon LOM, jehož cílem je usnadnit každodenní dopravu, snížit její náklady a učinit ji ekologičtější. Pro práci prostřednictvím platform je zákon LOM relevantní proto, že zavedl ustanovení¹⁷ **použitelná pro platformy a pracovníky platform, kteří buď řídí „dopravní vozidlo“, nebo doručují zboží pomocí motorového nebo nemotorového dvoukolového nebo tříkolového vozidla**, jako v osobní dopravě nebo při doručování zásilek. Pro pracovníky platform, kteří řídí dopravní vozidlo nebo rozvázejí zboží pomocí dvoukolového nebo tříkolového vozidla, zavádí zákon LOM:

- **„právo odmítnout“:** Pracovníci platform „mají právo odmítnout nabídku dopravní služby, aniž by byli jakkoli sankcionováni. Platforma zejména nemůže ukončit smluvní vztah s pracovníkem na základě odmítnutí jedné nebo více takových nabídek“.
- **„právo odpojit se“:** Pracovníci platform „mají právo svobodně si zvolit časové úseky činnosti a období nečinnosti a během těchto časových úseků se odpojit. Ukončení smlouvy ze strany platformy v případě, že pracovník tato práva uplatní, je zakázáno“.¹⁸

Zákon LOM rovněž zavedl **možnost, aby platformy** „v rámci své sociální odpovědnosti vůči pracovníkům“ **vypracovaly chartu** podle pravidel stanovených v článku L. 7342-9 zákoníku práce, v platném znění. Cílem je zajistit větší transparentnost pracovních podmínek a zaručit odbornou přípravu, kariérní postup, posouzení rizik a doplňkovou sociální ochranu.¹⁹ Všechny tyto prvky mohou mít dopad na BOZP, a to jak z hlediska prevence, tak i řízení rizik. Konkrétněji řečeno, pokud je vypracována charta, musí zejména uvádět následující:

1. Podmínky pro výkon profesní činnosti pracovníků, s nimiž je platforma v kontaktu, zejména pravidla, podle nichž jsou v kontaktu s jejími uživateli, jakož i pravidla, která mohou být zavedena za účelem regulace počtu současných připojení pracovníků, aby bylo možné v případě potřeby uspokojit nízkou poptávku po službách ze strany uživatelů. Tato pravidla zaručují nevýlučnou povahu vztahu mezi pracovníky a platformou a volnost pracovníků při využívání platformy a při připojování nebo odpojování, aniž by byly stanoveny časové intervaly činnosti;
2. Postupy, jejichž cílem je umožnit pracovníkům získat za své služby rozumnou cenu;
3. Metody rozvoje profesních dovedností a zajištění profesní kariéry;
4. Opatření zaměřená zejména na: A) zlepšování pracovních podmínek; B) předcházení pracovním rizikům, kterým mohou být zaměstnanci vystaveni v důsledku své činnosti, jakož i škodám způsobeným třetím osobám;
5. Podmínky týkající se sdílení informací a dialogu mezi platformou a pracovníky o podmínkách výkonu jejich profesní činnosti;

¹⁵ Rapport d'information déposé en application de l'article 145-7 du règlement par la commission des finances, de l'économie générale et du contrôle budgétaire, sur l'application de la loi n° 2018-898 du 23 octobre 2018 relative à la lutte contre la fraude, Assemblée nationale, No 3341. K dispozici na adrese: https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/15/rapports/cion_fin/15b3341_rapport-information.

¹⁶ LOI n° 2019-1428 du 24 décembre 2019 d'orientation des mobilités, JORF n° 0299 ze dne 26. prosince 2019, <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000039666574/>.

¹⁷ Viz zavedení šesté kapitoly ve druhé hlavě třetí knihy první části francouzského dopravního zákoníku: „LIVRE III: Réglementation sociale du transport“, <https://www.legifrance.gouv.fr/codes/id/LEGITEXT000023086525/>.

¹⁸ Jak již bylo uvedeno, zákon El Khomri již toto právo vytvořil pro tradiční zaměstnance, které nyní zákon LOM rozšiřuje na samostatně výdělečně činné pracovníky digitálních platform v odvětví dopravy.

¹⁹ Viz: <https://www.eurofound.europa.eu/data/platform-economy/initiatives/revision-of-the-legal-framework-for-platform-workers>. Při vypracování charty musí platformy zajistit, aby pracovníci dostali přesné informace o vzdálenosti a minimální ceně služby atd. Tyto informace by měly být dostupné jakýmkoli způsobem, musí být prezentovány poctivě, čitelně, jasně, jednoznačně a musí být pro pracovníka snadno dostupné.

informacím vhodným pro usnadnění provádění kontrol.²⁵ Je však třeba mít na paměti omezenou působnost této ordonnance (na různá odvětví veřejné silniční dopravy), a to do té míry, že by bylo možné si položit otázku, proč takové povinnosti, které již po desetiletí platí pro jiné hospodářské subjekty, nejsou uloženy i ostatním provozovatelům platform.

Závěry

Francouzský legislativní rámec je příkladem některých důležitých prvních kroků směrem ke zlepšení pracovních podmínek souvisejících s prací prostřednictvím platform. Zejména zákon El Khomri zavedl změny ve francouzském sociálním a daňovém legislativním rámci a poskytl některým samostatně výdělečně činným pracovníkům platform individuální a kolektivní práva, která jsou běžná pro zaměstnance: přístup ke školení, pojištění proti pracovním úrazům a nemocem z povolání a právo na vstup do odborové organizace a její založení. Kritici však namítají, že tato práva již byla stanovena, ať už jako základní práva nebo jako ústavní práva. Odpůrci zákona El Khomri dále tvrdí, že rozšíření uvedených práv na pracovníky, kteří jsou osobami samostatně výdělečně činnými (resp. jsou za ně považováni), je v rozporu s pravidly spravedlivé hospodářské soutěže.²⁶ Kromě zákona El Khomri obsahuje zákon o boji proti podvodům a zákon LOM dále řadu ustanovení, která pomáhají zvýšit transparentnost práce platform a která podporují identifikaci platform a pracovníků platform, například tím, že ukládají platformám ohlašovací povinnost. Tímto způsobem mohou zákony nepřímo ovlivnit BOZP, například usnadněním sběru údajů, monitorování a prosazování.

Celkově se zdá, že konzultované zúčastněné strany nebyly přesvědčeny o dopadu iniciativ francouzského zákonodárského sboru na mnoho skutečných problémů souvisejících s prací prostřednictvím platform, mimo jiné vzhledem k příliš často omezenému rozsahu ustanovení. Žádná ze zúčastněných stran, které byly pro účely této případové studie konzultovány, neinformovala o kontrolách zaměřených konkrétně na BOZP a většina z nich uvedla, že **prosazování předpisů v oblasti BOZP chybí, pokud vůbec existuje**. Některé části legislativního rámce věnují pozornost tomu, aby se umožnilo pracovníkům platform vyjádřit svůj názor, což je klíčové pro prevenci a řízení rizik BOZP. Rámec rovněž zapojuje platformy, a tím **může podpořit sociální dialog v ekonomice platform ve Francii**, což může přispět ke zlepšení pracovních podmínek a BOZP.

Je však třeba poznamenat, že **rozsah** francouzského legislativního rámce zaměřeného na práci prostřednictvím digitálních platform je **omezený**, což znamená, že navzdory dosaženému pokroku **se mnoho, ne-li většina pracovníků platform stále potýká s nejistotou**. S tím souvisí i to, že některá ustanovení stanovená legislativním rámcem jsou dobrovolná, například platformy si mohou zvolit, zda chtějí vypracovat chartu (a pouze pokud se tak rozhodnou, platí pro ně určitá pravidla). V důsledku toho **se zdá, že** navzdory potenciálu zákonů a nařízení, o nichž pojednává tato případová studie, přispět přímo či nepřímo k vyjasnění zaměstnaneckého statusu pracovníků platform a zlepšení pracovních podmínek, včetně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, je **jejich dosavadní dopad spíše omezený**. Několik zúčastněných stran navíc uvedlo, že úřady (stále) čelí nedostatku údajů o práci prostřednictvím platform a že se potýkají s otázkou, zda práce prostřednictvím platform spadá do jejich působnosti. Legislativní rámec může v tomto ohledu poskytnout jasnost pro některé případy, ale ne pro všechny.

Ačkoli francouzský legislativní rámec a zejména zákon El Khomri jsou v literatuře a v diskusích často uváděny jako příklad „dobré praxe“, tato případová studie ukazuje, že v něm není zohledněna řada kritických bodů. V důsledku toho nemusí být tento rámec v praxi příliš účinný a klíčová otázka zaměstnaneckého statusu pracovníků platform zůstává nevyřešena. Zaměříme-li se na BOZP, znamená to, že inspektoráty práce a sociálních věcí, orgány BOZP a donucovací orgány stále nejsou schopny jednat v souvislosti s prací prostřednictvím platform a že na většinu pracovníků platform se předpisy o BOZP nevztahují.

²⁵ Budoucí články L. 3151-6 a L. 3251-4 francouzského dopravního zákoníku.

²⁶ Viz například literatura k případu C-413/13 FNV Kunsten Informatie en Media.

Použitá literatura

- Chatzilaou, K. (2020), „Can digital platforms challenge French Labour Law?“ in *Modern Forms of Work: A European Comparative Study*, edit. Stefano Bellomo a Fabrizio Ferraro, Sapienza University Press, k dispozici na adrese: http://www.editricesapienza.it/sites/default/files/5999_Modern_Forms_of_Work_OA.pdf.
- EU-OSHA (2021), Digital platform work and occupational safety and health: a review (Práce prostřednictvím digitálních platform a bezpečnost a ochrana zdraví při práci: přehled). K dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/digital-platform-work-and-occupational-safety-and-health-review>.
- Eurofound (2021), Francie: Zákon 2016-1088, depozitář Eurofound Platform, k dispozici na adrese: <https://www.eurofound.europa.eu/nl/data/platform-economy/initiatives/france-law-2016-1088>.
- Grelet-Certenais, N., Rapport n° 226 (2019-2020) au nom de la commission des affaires sociales sur la proposition de loi visant à rétablir les droits sociaux des travailleurs numériques déposé le 8 janvier 2020, Sénat, Paříž, 2020, s. 17, k dispozici na adrese: <https://www.senat.fr/rap/19-226/19-226.html>.

Autoři: Dirk Gillis (HIVA-KULeuven), Karolien Lenaerts (HIVA KULeuven), Willem Waeyaert (EFTHEIA)

Řízení projektu: Maurizio Curtarelli, Emmanuelle Brun, Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA).

Autoři by rádi vyjádřili poděkování za cennou zpětnou vazbu a podporu, které se jim dostalo od kolegů Monique Ramioul (HIVA-KU Leuven), Claire Dupont (Milieu), Inge Vandebulcke a Sofie Falcone (EFTHEIA) a od řídicího týmu projektu EU-OSHA, Maurizia Curtarelliho a Emmanuelle Brun. Autoři rovněž děkují všem odborníkům a zúčastněným stranám, kteří se laskavě zúčastnili rozhovoru. Jejich přínos pro tento projekt je neocenitelný.

Tuto případovou studii politiky zadala Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA). Jej obsah, včetně všech vyjádřených názorů a/nebo závěrů, je výhradně dílem autorů a nemusí nutně odrážet názory agentury EU-OSHA.

©EU-OSHA, 2022. Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.